

UCHWAŁA Nr III/.../2020

Rady Gminy Dębno

z dnia 26 marca 2020 r.

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dębno na lata 2020-2023

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.) oraz na podstawie art.176 pkt.1, art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U 2019r. poz.1111 ze zm.) **Rada Gminy Dębno uchwala, co następuje:**

- § 1. Przyjmuje się do realizacji Program Wspierania Rodziny w Gminie Dębno na lata 2020-2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dębno.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Piotr Matura

ADWOKAT PRAWNY
Agnieszka Kłrowska-Pigiel
Agnieszka Kłrowska-Pigiel
KRP-2197
10.03.2020r

DYREKTOR
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Renata Marecik
mgr Renata Marecik

Asystent rodziny
Jerzy Migas
mgr Jerzy Migas

Uzasadnienie

do projektu Nr .. uchwały Rady Gminy Dębno Nr III/.../2020 z dnia 26 marca 2020 r.
w sprawie: **przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dębno na lata 2020-2023r.**

UZASADNIENIE

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2023.
Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenie go w odpowiednie narzędzia. W tym celu m. in. opracowuje 3 letnie programy wspierania rodziny. Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych. Celem programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przewyciężenia ich problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy samorządu, o i innych instytucji zajmujących się rodziną. Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.

pieczętka i podpis Wójta

WÓJTA
Włodzisław Kozłowski

Załącznik do Uchwały Nr.....
Rady Gminy Dębno z dnia.....

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE DĘBNO
NA LATA 2020-2023**

DĘBNO 2020

SPIS TREŚCI

I. Wstęp

II. Regulacje prawne

1. Podstawa prawna
2. Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej

III. Diagnoza

1. Demografia Gminy Dębno
2. Statystyki pomocy społecznej w Gminie Dębno
3. Wspieranie rodzin na terenie Gminy Dębno
4. Zasoby instytucjonalne
5. Analiza SWOT

IV. Założenia Programu

1. Adresaci Programu
2. Cele Programu
3. Zadania
4. Oczekiwane rezultaty
5. Planowanie działania na lata 2020-2023
6. Finansowanie Programu
7. Realizatorzy programu
8. Monitoring i ewaluacja Programu
9. Efekty realizacji celów

V. Konsultacje Społeczne

VI. Podsumowanie

WYKAZ UŻYTYCH SKRÓTÓW

GOPS - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębno

UG - Urząd Gminy Dębno

GKRPA- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Dębno

PCPR - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku

PUP - Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku

PPP - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Brzesku

POW - Placówki oświatowo – wychowawcze na terenie Gminy Dębno

PiMB - Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Brzesku

KPP - Komenda Powiatowa Policji w Brzesku

ZI - Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Gminny Ośrodku Pomocy Społecznej Dębno

NK - procedura „Niebieskie Karty”

ZKSS - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Brzesku

SR - Sąd Rejonowy w Brzesku

DCK - Dębińskie Centrum Kultury w Dębnie

OWD - Ośrodek Wsparcia Dziennego w Niedźwiedzy

SPZOZ - Samodzielny Powiatowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Brzesku

S - Sołectwa na terenie Gminy Dębno

PK - Punkt Informacji Wsparcia i Pomocy dla osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie przy Gminny Ośrodku Pomocy Społecznej Dębno

I. WSTĘP

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dębno na lata 2020-2023, zwany dalej Programem, jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w gminie Dębno od 2016 r. i powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. Zgodnie z zapisem w preambule uchwalonym, „*Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami*”.

Głównym założeniem i istotą systemowych rozwiązań w zakresie wspierania rodziny jest praca z całą rodziną, w oparciu o zasadę wzajemnej współpracy i współdziałania odpowiednich służb publicznych, organizacji pozarządowych i innych podmiotów zajmujących się pomaganiem rodzinie. Ważną zasadą jest też jawność działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie wspierania rodziny, jak też poszanowanie godności wszystkich osób.

Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawa rodziny. Dziecko i rodzina wymagają wsparcia i szczególnej troski opieki i ochrony. W rodzinie wychowują się kolejne pokolenia, które w okresie swojej dorosłości kształtują społeczeństwo. Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokojenie potrzeb swoich członków, w tym rozwój biologiczny i psychospołeczny. Ponadto jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci i kształtowania ich osobowości. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których oddziaływanie czyni rodzinę dysfunkcyjną, nie potrafiącą sprostać swoim obowiązkom wobec dzieci oraz rozwiązać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. W sytuacji, gdy dobro dziecka jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne. Działalność na rzecz rodziny powinna koncentrować się na wyrównywaniu pomiędzy nimi różnic socjalnych, tworzeniu im równych szans, pomocy w obliczu ryzyka życiowego, natomiast działania podejmowane przez dzieci winny mieć na celu ochronę ich

praw, wyrównywanie szans życiowych oraz zapewnienie im ochrony w obliczu zagrożeń. Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest zadaniem gminy. Zgodnie z przytoczoną wyżej ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest ono realizowane w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi (w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych), pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego oraz organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji (grupy wsparcia, grupy samopomocowe). Dodatkowo, w przypadku rodzin wymagających takiej formy pomocy, pracę z rodziną prowadzi **asystent rodziny**, czyli osoba, która przez pewien czas wspiera rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Asystent rodziny towarzyszy rodzicom we wprowadzeniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci. Co istotne, od 2015 roku gminy mają obowiązek zatrudniania asystenta rodziny, co wcześniej było zadaniem fakultatywnym.

Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka może być realizowana w **placówce wsparcia dziennego**, prowadzonej w formie:

- opiekuńczej (m.in. koła zainteresowań, świetlice, kluby i ogniska wychowawcze), która zapewnia dziecku m.in. opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego;
- specjalistycznej, która w szczególności organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne i logopedyczne oraz realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny;
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę (działania animacyjne i socjoterapeutyczne).

Ponadto rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych może być objęta pomocą **rodziny wspierającej**, czyli takiej, która przy współpracy z asystentem rodziny pomaga rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu podstawowych ról społecznych. W przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, sprawowana jest **piecza zastępcza**. Pieczę zastępczą organizuje powiat, może być ona sprawowana w formie rodzinnej (rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka) lub instytucjonalnej (placówka opiekuńczo-wychowawcza, regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna, interwencyjny ośrodek preadopcyjny).

II. REGULACJE PRAWNE

1. Podstawa prawna

Podstawą prawną do realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dębno na lata 2020-2023 są następujące akty prawne:

1. Konwencja o Prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 poz. 1111).
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 poz. 1507)
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 poz. 1390)
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 poz. 2277)
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019 r. poz. 852)
8. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506)
9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin: „Za życiem” (Dz.U. z 2019 r. poz. 473)
10. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r. poz. 2407)
11. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2019 670)
12. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2220)
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz.U. z 2018 poz 1061)
13. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dębno na lata 2016/2022.

2. Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w art. 176 określa następujące zadania własne gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - kosztów związanych z udzielaniem rodzinie przeżywającej trudności pomocy określonej w ustawie, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

III. DIAGNOZA ŚRODOWISKA

Diagnozę opracowano w oparciu o dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Dębno w szczególności ocenę zasobów pomocy społecznej oraz sprawozdania resortowe MPiPS-03, za lata 2017 - 2019, a także pozyskane informacje od następujących instytucji:

- Urząd Gminy Dębno,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Dębno,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Brzesku,
- Publiczne biblioteki na terenie Gminy Dębno,
- Komenda Powiatowa Policji w Brzesku,

- Dębińskie Centrum Kultury w Dębnie,
- Placówka Wsparcia Dziennego w Niedźwiedzy,
- Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Dębnie
- Placówki oświatowo- wychowawcze na terenie Gminy Dębno.

1. Demografia Gminy Dębno

Gmina Dębno leży na terenie województwa małopolskiego wzdłuż drogi krajowej nr 4, mniej więcej 50 km od Krakowa i 20 km od Tarnowa. Jest jedną z siedmiu gmin powiatu brzeskiego. Rozciąga się na obszarze 81 km², liczy 15 258 mieszkańców (na dzień 31.12.2019), a tworzy ją trzynaście wsi (sołectw): Dębno i Wola Dębińska (tu znajduje się centrum administracyjne), Biadoliny Szlacheckie, Doły, Jastew, Jaworsko, Łoniowa, Łysa Góra, Maszkienice, Niedźwiedza, Perła, Porąbka Uszewska i Sufczyn. Powstała w 1930 roku wskutek reformy administracji państwowej i nowego podziału terytorialnego Polski polegającego na połączeniu istniejących od roku 1867 na terenie dawnego zaboru austriackiego jednowioskowych gmin samorządowych. W obecnych granicach gmina Dębno istnieje od roku 1973.

Dla potrzeb Programu opracowano *Kartę Diagnostyczną (str. 9)* zawierającą m.in. informacje na temat liczby mieszkańców, liczby młodzieży i dzieci, liczby dzieci z terenu Gminy Dębno umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających z: pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz stypendiów szkolnych i socjalnych. Karta diagnostyczna służy do analizy danych o rodzinach objętych wsparciem oraz określenia celów pracy z rodziną.

Rok	2017	2018	2019
MIESZKAŃCY (w osobach) Ogółem	14657	14664	15258
KOBIETY Ogółem	7387	7388	8001
Wiek 0 - 17	1427	1433	1507
Wiek 18 - 60	4444	4417	4940
Wiek 61 i więcej	1516	1538	1554
MĘŻCZYŹNI Ogółem	7270	7276	7257
Wiek 0 - 17	1522	1535	1535
Wiek 18 - 65	4980	4954	4882

Wiek 66 i więcej	768	787	840

Źródło: Rejestr mieszkańców Gminy Dębno.

Z powyższych danych wynika, że na dzień 31.12.2019 r. Gmina Dębno liczyła 15258 mieszkańców, w tym 3117 dzieci, tj. osób, które nie ukończyły 18. roku życia. Najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym (kobiety do 60 roku życia i mężczyźni do 65 roku życia), a najmniej liczną osoby starsze.

2. Statystyki pomocy społecznej w Gminie Dębno

Dane zgromadzone w poniższych tabelach pozyskane są ze sprawozdań MPiPS za lata 2017, 2018 oraz 2019.

Karta Diagnostyczna

Wyszczególnienie	Lata		
	2017	2018	2019
Liczba mieszkańców Gminy Dębno	14657	14664	15258
Liczba dzieci zamieszkujących Gminę Dębno w wieku 0-18	3113	3110	3117
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	308	236	277
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego	924	833	1530
Liczba dzieci uprawnionych do świadczenia wychowawczego	19392	18955	23561
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	478	695	555
Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	33	30	33
Liczba dzieci korzystających ze stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych	117	66	53
Liczba osób korzystających z ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny	253	245	489
Liczba osób zgłoszonych do GKRPA w celu podjęcia leczenia odwykowego	97	78	81
Liczba osób zgłoszonych/korzystających z Punktu Konsultacyjnego dla osób Uwikłanych w Przemoc Domową	104	100	30
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	54	47	51
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Dębno przebywających w pieczy zastępczej	8	8	13
Liczba asystentów rodziny	3	2	2

Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystentów rodziny	18	14	16

W latach 2017 - 2019 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyraźnie zmieniała się. W 2017 roku pomoc społeczną przyznano 308 rodzinom, a w 2018 roku – 236 rodzinom. Natomiast 2019 roku z pomocy społecznej skorzystało 277 rodzin.

Wyszczególnienie	2017		2018		2019	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	210	481	108	274	133	312
W tym: świadczenia pieniężne	134	311	86	236	113	276
świadczenia niepieniężne	76	231	54	175	47	152
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej OGÓŁEM	217	534	206	482	206	449

Przyznawanie świadczeń oraz udzielanie pomocy w postaci pracy socjalnej zmieniało się na przestrzeni lat. W roku 2018 liczba rodzin była mniejsza niż w roku poprzednim. Potrzebę pomocy przejawiało wtenczas 108 rodzin, natomiast w 2017 roku dwukrotnie większa ilość, mianowicie 210 rodzin.

Powody przyznania pomocy społecznej w latach 2017 - 2019:

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	2017		2018		2019	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
UBÓSTWO	78	204	50	126	57	127
BEZDOMNOŚĆ	0	0	0	0	1	1
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	21	122	15	87	12	72
W tym: WIELODZIETNOŚĆ	21	122	13	81	11	68

BEZROBOCIE	52	134	40	96	36	75
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	51	110	38	79	51	96
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	65	123	66	120	75	126
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	14	55	14	53	10	38
W tym: RODZINY NIEPEŁNE	8	27	9	31	6	19
RODZINY WIELODZIETNE	1	5	0	0	0	0
PRZEMOC W RODZINIE	2	10	2	9	3	15
ALKOHOLIZM	11	32	6	14	4	7
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	0	0	1	1	2	8
ZDARZENIE LOSOWE	1	3	0	0	12	30

Źródło: Sprawozdania roczne MPiPS-03 za lata 2017 - 2019

Główną przyczyną zwracania się o pomoc społeczną do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Dębno jest ubóstwo. Z tej przyczyny w 2017 roku udzielono pomocy 78 rodzinom, w 2018 - 50 rodzinom, a w 2019 - 57 rodzinom. Ponadto, dominującymi problemami rodzin są: długotrwała lub ciężka choroba (65 rodzin w 2017 roku, 66 w 2018 r, 75 w 2019), bezrobocie (52 rodzin w 2017 roku, 40 w 2018, 36 w 2019 r.), niepełnosprawność (51 rodzin w 2017 roku, 38 w 2018 r., 51 w 2019 r.). Jak wynika z powyższej tabeli, istotnym problemem rodzin z Gminy Dębno jest także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Z tego powodu w 2017 r. pomocy społecznej udzielono 14 rodzinom, w tym 8 niepełnym rodzinom. W 2018 r. pomocy społecznej udzielono również 14 rodzinom, w tym 9 rodzinom niepełnym. Natomiast w 2019 r. 10 rodzinom, w tym 6 niepełnym rodzinom. W 2019 z uwagi na zdarzenie losowe tj. porywisty, silny wiatr, do ośrodka GOPS o pomoc zgłosiło się 12 rodzin.

Charakterystykę rodzin, korzystających z pomocy społecznej w latach 2017 i 2019 przedstawia poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017		2018		2019	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RODZINY OGÓŁEM	308	753	289	686	277	608
O liczbie osób						
1	151	151	132	132	146	146
2	50	100	54	108	49	98
3	29	87	32	96	26	78
4	26	104	34	136	23	92
5	25	125	22	110	16	80
6 i więcej	27	186	15	104	17	114
W tym (z wiersza 1) rodziny z dziećmi ogółem	83	319	71	254	50	196
O liczbie dzieci						
1	25	72	18	47	11	34
2	27	81	23	65	16	52
3	16	68	13	51	13	46
4	6	32	9	36	4	19
5	5	35	5	35	3	27
6	2	15	2	13	2	14
7 i więcej	2	16	1	7	1	4
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM	31	108	23	74	24	79
O liczbie dzieci						
1	11	24	10	24	10	21
2	8	24	6	14	6	15
3	4	16	3	14	5	24
4 i więcej	8	44	4	22	3	19
RODZINY EMERYTÓW I RENCYSTÓW OGÓŁEM	67	152	47	114	47	112
O liczbie dzieci						
1	29	29	18	18	23	24
2	17	34	13	26	14	30
3	10	30	5	15	2	6
4 i więcej	11	59	11	55	8	52

Źródło: Sprawozdania roczne MPiPS-03 za lata 2017 i 2019

3. Wspieranie rodzin na terenie Gminy Dębno

Jednostką odpowiedzialną za wspieranie rodzin w Gminie Dębno jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębno. W strukturze GOPS funkcjonują m. in. Punkt Informacji Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie oraz Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębno zatrudnia asystentów rodziny – w 2017 zatrudnionych było 3 asystentów, w tym 1 zatrudniony na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy, natomiast 2 pozostałych na podstawie umowy o świadczenie usług. W 2018 r. oraz 2019 r., łącznie zatrudnionych było 2 asystentów na podstawie umowy o pracę.

W 2017 r. pomocą asystenta rodziny objętych było 18 rodzin wychowujących 36 dzieci, w 2018 r. było to 14 rodzin wychowujących 30 dzieci, natomiast w 2019 r. asystenci rodziny współpracowali z 16 rodzinami wychowującymi 32 dzieci

Ponadto Gmina Dębno ponosi koszty związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej – koszty te corocznie wzrastają w związku z okresem pobytu dzieci w pieczy zastępczej (im dłuższy pobyt dziecka w pieczy zastępczej, tym większy procentowy udział Gminy / GOPS w kosztach tego pobytu). W 2017 r. przez okres 2 miesięcy koszty ponosiła Gmina Dębno, natomiast w późniejszych okresach finansowaniem zajmował się GOPS. W 2017 r. koszty osiągnęły kwotę 109 702,67 zł, za okres przebywania 4 dzieci w Domu Dziecka w Jasieniu oraz 7 dzieci w rodzinie zastępczej. W 2018 r. koszty osiągnęły kwotę 127 193,87 zł za okres przebywania 2 dzieci w Domu Dziecka w Jasieniu oraz 6 dzieci w rodzinie zastępczej, natomiast w 2019 r. była to kwota 128 865,39 zł za pobyt 2 dzieci w Domu Dziecka oraz 6 w rodzinie zastępczej.

W 2017 r. z porad Punktu Informacji Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie skorzystały 104 osoby. W związku z podejrzeniem przemocy w rodzinie w 2017 r. wszczęto procedurę Niebieskiej Karty względem 54 rodzin z terenu Gminy Dębno, działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych objętych było łącznie 54 rodzin. W 2018 r. z porad Punktu Informacji skorzystało 100 osób, Niebieską Kartę założono 47 rodzinom, łącznie działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych objętych było 47 rodzin. Natomiast w 2019 r. z porad Punktu Informacyjnego skorzystało 30 osób, a w 34 rodzinach wszczęto procedurę Niebieskiej Karty. Tyle też rodzin objętych było działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.

W latach 2017 do 2019 nie odnotowano na terenie Gminy Dębno przypadku odebrania dziecka w trybie art. 12a pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tj. w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

Obecnie na terenie Gminy Dębno istnieje Placówka Wsparcia Dziennego przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Jana Dudka w Niedźwiedzy. Placówka prowadzi zajęcia opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Dębno. Zajęcia te odbywają się przez cały rok szkolny w godzinach 12:30- 16:30, również w okresie ferii oraz wakacji. W okresie ferii i wakacji organizowane są wycieczki, wyjazdy na basen, wyjazdy do kina teatru oraz zajęcia świetlicowe na terenie szkoły. Raz w roku w okresie wakacji dzieci mają zorganizowany, kilkudniowy wyjazd integracyjny. Dodatkowo dzieci mają zapewniony posiłek. Głównym zadaniem placówki jest zorganizowanie kompleksowego wsparcia dla małoletnich dzieci, posiadających trudności z wymaganiami dydaktycznymi jak również dla ich rodzin borykających się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi. Dzieci jak również ich rodzice/opiekunowie prawni oferowaną mają pomoc pedagoga.

Obowiązująca Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, określa wiele pomocowych rozwiązań dotyczących wsparcia rodziny. Jedną formą pomocy rodzinom przeżywającym trudności w zakresie opieki i wychowania dzieci są rodziny wspierające. Ich zadaniem jest wspieranie działań konkretnych rodzin, mianowicie w:

- opiece i wychowaniu dzieci,
- prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Głównym zadaniem rodziny wspierającej nie jest wyręczanie, lecz aktywna pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji rodzinnych. Formy pomocy uzależnione są od potrzeb rodziny i mogą dotyczyć min: wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, zarządzania budżetem oraz prowadzenia gospodarstwa domowego. Zasady powoływania i współpracy rodziny wspierającej określają art. od 29 do 31 w/w ustawy. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka (np. sąsiedzi, dziadkowie, krewni, znajomi), które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo. Przeszkodą w pełnieniu funkcji rodziny wspierającej może być:

- problemy opiekuńczo - wychowawcze z własnymi dziećmi,
- ograniczenie lub odebranie członkowi rodziny władzy rodzicielskiej,
- niewywiązywanie się z obowiązku alimentacyjnego,
- brak stałego źródła utrzymania,

- występowanie problemu uzależnień,
- występowanie zaburzeń lub chorób psychicznych,
- karalność za przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego

Rodzinę wspierającą ustanawia wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej albo dyrektora centrum usług społecznych, wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Rodzina wspierająca nie otrzymuje wynagrodzenia z tytułu pełnienia tej funkcji, może otrzymać jedynie zwrot niektórych kosztów związanych z udzielaniem wsparcia. Zasady zwrotu kosztów określa umowa zawierana przez Wójta Gminy Dębno z rodziną wspierającą. Obecnie na terenie Naszej Gminy brak jest chętnych osób do pełnienia funkcji rodziny wspierającej. W dalszym ciągu GOPS będzie prowadził działania propagujące rodziny wspierające na terenie gminy. W celu nawiązania współpracy z rodzinami wspierającymi, zorganizowano akcje informacyjne na temat rodzin wspierających (ulotki, plakaty).

Od 2016 r. GOPS udziela wsparcia w ramach programu operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. W tym zakresie współpracuje z organizacją pozarządową Caritas. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej kwalifikuje osoby do Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. W 2017 roku z pomocy żywnościowej skorzystało ok. 460 osób, w 2018 r. około 505 osób, natomiast w 2019 r. około 431 osób.

4. Zasoby instytucjonalne

Program Wspierania Rodziny w Gminie Dębno na lata 2020-2023 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. W gminie oraz na terenie sąsiednich powiatów funkcjonują różnorodne instytucje i organizacje, mające w obrębie swoich zainteresowań i działań rodzinę i dziecko, a w szczególności:

- **Urząd Gminy Dębno:**
  - przydział mieszkań komunalnych i lokali socjalnych;
  - wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębno:**
  - praca socjalna, przyznawanie i wypłata świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego, świadczenia „Dobry start”;
  - dożywianie dzieci w szkole;

- specjalistyczne poradnictwo;
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób starszych;
- Karta Dużej Rodziny;
- Placówka Wsparcia Dziennego w Niedźwiedzy dla dzieci i młodzieży (zagospodarowanie czasu wolnego, pomoc w nauce).

- **Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Dębno**

- wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemu przemocy;
- integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy.

- **Punkt Informacji Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie w Gminie Dębno:**

- przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu;
- poradnictwo, wsparcie i terapia psychologiczna, poradnictwo prawne.

- **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Dębno:**

- udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

- **Punkt Konsultacyjny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Gminie Dębno:**

- udzielanie wsparcia psychologicznego osobom uzależnionym, współuzależnionym oraz ofiarom przemocy

- **Placówki oświatowo – wychowawcze na terenie Gminy Dębno:**

- działalność edukacyjno – wychowawcza;
- organizacja wypoczynku;
- wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci i rodziców.

- **Dębińskie Centrum Kultury w Dębnie:**

- organizacja czasu wolnego;
- działalność kulturalna.

- **Biblioteki Publiczne na terenie Gminy Dębno:**

- upowszechnianie czytelnictwa;
- działalność kulturalna;
- organizacje czasu wolnego.

- **Ośrodki zdrowia na terenie Gminy Dębno:**
  - działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.
- **Sąd Rejonowy w Brzesku:**
  - orzekanie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego.
- **Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej:**
  - zadania o charakterze wychowawczo - resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanym z wykonywaniem orzeczeń Sądu.
- **Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Brzesku:**
  - diagnostyka;
  - specjalistyczne wsparcie psychologiczne, pedagogiczne i terapeutyczne.
- **Komenda Powiatowa Policji w Brzesku:**
  - zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie gminy;
  - przeciwdziałanie przestępczości;
  - działalność o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym.
- **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku:**
  - pomoc i wsparcie dla rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem;
  - poradnictwo specjalistyczne, rodzinne, prawne;
  - zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej.
- **Parafie na terenie Gminy Dębno:**
  - działalność charytatywna;
  - wsparcie.
- **Organizacje pozarządowe:**
  - działalność charytatywna;
  - organizowanie pomocy żywnościowej;
  - organizowanie wypoczynku dla dzieci;
  - wsparcie.
- **Sołectwa na terenie Gminy Dębno:**
  - zagospodarowanie czasu wolnego;
  - integracja środowiska lokalnego.
- **Środowiskowy Dom Samopomocy w Łysej Górze:**
  - integracja osób zagrożonym wykluczeniem społecznym;
  - pomoc w usamodzielnianiu społecznym osób objętych ustawą o ochronie zdrowia psychicznego;
  - pomoc w nabywaniu lub doskonaleniu umiejętności wykonywania podstawowych umiejętności życia codziennego i realizacji zadań życiowych;

- prowadzenie terapii służącej utrzymaniu osoby w jej naturalnym środowisku.

• **Poradnia Specjalistyczna ARKA w Tarnowie:**

- poradnictwo specjalistyczne psychologiczne, pedagogiczne, prawnicze, duszpasterskie, medyczne, egzorcysty, doradcy, mediatora, bioetyczne i dietetyczne.

• **CARITAS Diecezji Tarnowskiej:**

- prowadzenie programów i środków zaradczych zmierzających do usuwania ludzkiej biedy;

- prowadzenie działalności charytatywnej i opiekuńczej na rzecz rodzin, dzieci, młodzieży, chorych, seniorów i niepełnosprawnych;

- świadczenie i organizowanie pomocy materialnej dla osób i rodzin;

- organizowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich.

5. Analiza SWOT

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych technik analitycznych, służąca do porządkowania informacji. Skupia się ona głównie na odpowiedzi na pytania:

- Czy obecny stan zasobów gminy stanowi silną czy słabą stronę, tzn. czy jest czynnikiem ułatwiającym, czy utrudniającym rozwój?
- Jakie szanse i zagrożenia dla gminy płyną z jej kontaktów z bliższym lub dalszym otoczeniem?

Analiza tych czynników pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów. Jakościowa analiza obecnej sytuacji rodziny, dziecka i systemu opieki oraz prawdopodobnej przyszłej sytuacji pozwala na ukierunkowanie działań w ten sposób, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Baza i współpraca instytucji działających na rzecz rodziny; - Strategie Rozwiązywania Problemów Społecznych; - Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dębno; - Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dębno; - Profesjonalizm i aktywna współpraca instytucji;	- Ubóstwo; - Wysokie koszty utrzymania rodzin; - Niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych; - Brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia; - Bezradność i roszczeniowość rodzin korzystających z pomocy społecznej (wzorce pokoleniowe); - Utrudniony dostęp do specjalistycznych usług medycznych w zakresie ochrony zdrowia (wydłużone kolejki); - Niskie kompetencje rodziców do pełnienia ról

- Wsparcie rodzin przez asystenta rodziny; - Rozwinięta baza rekreacyjno – sportowa służąca rodzinie (boiska Orlik, siłownie na wolnym powietrzu, place zabaw), - Funkcjonowanie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny; - Szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych (DCK, 5 bibliotek publicznych, placówki oświatowe, remizy OSP); - Funkcjonowanie na terenie Gminy Placówki Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży w Niedźwiedzy; - W Gminie Dębno funkcjonuje; 6 przedszkoli publicznych, 2 przedszkola niepubliczne, 10 szkół publicznych.	- opiekuńczo – wychowawczych; - Niechęć do udziału w programach na rzecz rodziny;
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych; - Edukacja i uświadamianie społeczeństwa na temat problemów społecznych; - Pozyskiwanie środków pozabudżetowych na przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu; - Zatrudnienie socjalne ze środków EFS; - Pozyskiwanie kandydatów do tworzenia rodzin wspierających; - Podnoszenie kwalifikacji przez służby wspierające rodzinę; - Edukacja rodziców poprzez udział w szkoleniach podnoszących kompetencje opiekuńczo-wychowawcze, zarządzanie budżetem domowym;	- Wzrost kosztów utrzymania rodziny; - Zanik więzi rodzinnych (pęd życia); - Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych; - Rozpad związków (rozwoły, separacje); - Emigracja zarobkowa; - Istnienie zjawisk patologicznych (przemoc, alkoholizm, inne uzależnienia); - Zaniechanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych; - Brak zainteresowania ze strony rodzin dodatkowymi ofertami pomocowymi; - Wzrost liczby dzieci i rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Adresaci Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dębno na lata 2020-2023 skierowany jest do rodzin z terenu Gminy Dębno, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele Programu:

CEL GŁÓWNY:

Tworzenie warunków wspomagających prawidłowe funkcjonowanie rodziny oraz ograniczanie zagrożeń poprzez rozwój kompleksowego systemu wspierania rodziny na terenie Gminy Dębno.

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej oraz dążenie do powrotu dzieci do rodzin biologicznych, poprzez wspieranie rodziców w przezwyciężaniu trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Monitorowanie zagrożeń i sytuacji kryzysowych, wpływających na prawidłowe funkcjonowanie rodzin oraz rozwiązywanie już istniejących.
3. Zapewnianie rodzinom, przeżywającym trudności, poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
4. Podnoszenie profesjonalizmu kadry zajmującej się pracą z rodziną.

Osiągnięciu wskazanych celów służyć mają następujące zadania:

Cel szczegółowy 1. Zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej oraz dążenie do powrotu dzieci do rodzin biologicznych, poprzez wspieranie rodziców w przezwyciężaniu trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Zadania:

- zapewnienie rodzinom wsparcia asystenta rodziny;
- zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, rodzinnego, psychologicznego; logopedycznego;
- realizacja pracy socjalnej nakierowanej na wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin zagrożonych;
- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia poprzez pomoc w uzyskaniu porad i terapii specjalistycznych na terenie powiatu jak również powiatów sąsiednich;
- współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się pracą z rodziną, w szczególności placówkami oświatowymi, kuratorami, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębno, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Dębno, placówki oświatowe na terenie Gminy Dębno, Urząd Gminy Dębno, Komenda Powiatowa Policji w Brzesku, ARKA Tarnów.

Wskaźniki: liczba osób i rodzin objętych poszczególnymi rodzajami wsparcia, formy i zakres udzielonego wsparcia.

Cel szczegółowy 2. Monitorowanie zagrożeń i sytuacji kryzysowych, wpływających na prawidłowe funkcjonowanie rodzin oraz rozwiązywanie już istniejących.

Zadania:

- zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnej oferty zajęć pozalekcyjnych oraz spędzania czasu wolnego i wypoczynku;
- umożliwienie dzieciom i młodzieży udziału w realizowanych programach profilaktycznych rekomendowanych przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Instytut Psychiatrii i Neurologii;
- umożliwienie dzieciom i młodzieży udziału w programach edukacyjnych i edukacyjno – profilaktycznych;
- zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych pomocy w placówkach wsparcia dziennego;
- monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin wymagających wsparcia;
- podejmowanie działań interdyscyplinarnych w rodzinach dotkniętych przemocą.
- zapewnienie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym wsparcia w Środowiskowym Domu Samopomocy w Łysej Górze.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębno, placówki oświatowe, Dębińskie Centrum Kultury, Biblioteki Publiczne, Urząd Gminy Dębno, Ośrodki Zdrowia, Środowiskowy Dom Samopomocy w Łysej Górze. W/w jednostki działają na terenie Gminy Dębno.

Wskaźniki: liczba osób i rodzin, w tym dzieci i młodzieży, objętych poszczególnymi rodzajami wsparcia, formy i zakres udzielonego wsparcia.

Cel szczegółowy 3. Zapewnianie rodzinom przeżywającym trudności poczucia bezpieczeństwa socjalnego.

Zadania:

- zapewnienie rodzinom pomocy finansowej zgodnie z obowiązującymi przepisami (m.in. w zakresie pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczenie „Dobry Start”);
- zapewnienie rodzinom pomocy rzeczowej, w szczególności w postaci gorących posiłków dla dzieci w szkołach;
- aktywizacja społeczno-zawodowa członków rodzin m.in. we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Brzesku, np. prace społecznie użyteczne;
- dążenie do zapewnienia rodzinom odpowiednich warunków mieszkaniowych lub poprawa warunków już istniejących;
- zapewnienie schronienia rodzinom w sytuacji kryzysowej.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębno, Urząd Gminy Dębno, Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku, Caritas diecezji tarnowskiej, PCPR Brzesko

Wskaźniki: liczba osób i rodzin, w tym dzieci i młodzieży, objętych poszczególnymi rodzajami wsparcia, formy i zakres udzielonego wsparcia.

Cel szczegółowy 4. Podnoszenie profesjonalizmu kadry zajmującej się pracą z rodziną.

Zadania:

- zapewnienie pracownikom socjalnym, policji i asystentom rodziny dostępu do szkoleń i specjalizacji;
- zapewnienie możliwości podnoszenia kompetencji przez asystentów rodziny;
- organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębno, Komenda Policji.

Wskaźniki: liczba szkoleń, specjalizacji itp. oraz liczba objętych nimi osób.

4. Oczekiwane rezultaty

W wyniku wdrożenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dębno na lata 2020-2023 oczekiwane są następujące rezultaty:

1. Podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin oraz wzrost świadomości rodziców w pełnieniu funkcji rodzicielskich.
2. Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności.
3. Zmiana postaw i zachowań członków rodzin dysfunkcyjnych oraz wzmocnienie więzi rodzinnych.
4. Dobra współpraca między podmiotami i instytucjami zajmującymi się pracą z rodziną.
5. Wzrost świadomości dzieci i młodzieży na temat negatywnych zjawisk społecznych.
6. Racjonalne gospodarowanie posiadanymi środkami materialnymi w celu zapewnienia bezpieczeństwa socjalno - bytowego.
7. Podniesienie kompetencji zawodowych osób pracujących z rodziną oraz zwiększenie skuteczności podejmowanych przez nie działań.
8. Obniżenie poziomu występowania patologii społecznych.
9. Podniesienie poziomu wiedzy na temat możliwości korzystania z poradnictwa specjalistycznego.
10. Wypracowanie przez rodziny umiejętności przetrwania trudnych sytuacji.

5. Planowane działania na lata 2020 - 2023

Cele Programu realizowane będą poprzez następujące działania:

Lp.	Nazwa działania	Jednostka realizująca	Wskaźniki
3.1	- zapewnienie rodzinom wsparcia asystenta rodziny; - zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, rodzinnego, psychologicznego; logopedycznego; - realizacja pracy socjalnej nakierowanej na wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin zagrożonych; - zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia poprzez pomoc w uzyskaniu porad i terapii specjalistycznych na terenie powiatu jak	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębno, - ARKA Tarnów, - placówki oświatowe na terenie Gminy Dębno, - Urząd Gminy Dębno, - Komenda Powiatowa	- ilość osób objętych wsparciem asystenta rodziny, - ilość osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego, - ilość osób objętych pracą socjalną, - ilość pism, wniosków, wystąpień do instytucji zajmujących się pracą z rodziną, - ilość wniosków skierowanych do GKRPA.

	również powiatów sąsiednich; - współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się pracą z rodziną, w szczególności placówkami oświatowymi, kuratorami, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Policji w Brzesku, - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Dębno.	
3.2	- zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnej oferty zajęć pozalekcyjnych oraz spędzania czasu wolnego i wypoczynku; - zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych pomocy w placówkach wsparcia dziennego; - monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin wymagających wsparcia; - podejmowanie działań interdyscyplinarnych w rodzinach dotkniętych przemocą. - zapewnienie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym wsparcia w Środowiskowym Domu Samopomocy w Łysej Górze.	- Dębińskie Centrum Kultury w Dębnie, - Biblioteki Publiczne na terenie Gminy Dębno, - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębno, - placówki oświatowe na terenie Gminy Dębno, - Ośrodki Zdrowia na terenie Gminy Dębno, - Urząd Gminy Dębno, - Środowiskowy Dom Samopomocy w Łysej Górze.	- liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć pozalekcyjnych, - liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć OWD, - ilość zgłoszeń z ośrodków zdrowia dot. stwierdzonych nieprawidłowości, - liczba rodzin objętych wsparciem zespołu interdyscyplinarnego, - liczba osób korzystających ze wsparcia w ŚDS.
3.3	- zapewnienie rodzinom pomocy finansowej zgodnie z obowiązującymi przepisami (m.in. w zakresie pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczenie „Dobry Start”); - zapewnienie rodzinom pomocy rzeczowej, w szczególności w postaci gorących posiłków dla dzieci w szkołach; - aktywizacja społeczno-zawodowa członków rodzin m.in. we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Brzesku, np. prace społecznie użyteczne; - dążenie do zapewnienia rodzinom odpowiednich warunków mieszkaniowych lub poprawa warunków	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębno, - Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku, - Caritas diecezji tarnowskiej, - PCPR Brzesko, - Urząd Gminy Dębno.	- liczba przyznanych świadczeń, - liczba dzieci korzystających z posiłków w szkołach, - liczba osób podejmujących prace społeczno-użyteczne, - liczba przygotowanych wniosków o dofinansowanie remontów, - liczba osób korzystających z mieszkania chronionego.

	już istniejących; - zapewnienie schronienia rodzinom w sytuacji kryzysowej.		
3.4	- zapewnienie pracownikom socjalnym i asystentom rodziny dostępu do szkoleń i specjalizacji; - zapewnienie możliwości podnoszenia kompetencji przez asystentów rodziny; - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębno.	- liczba szkoleń zorganizowanych dla pracowników, - liczba pracowników socjalnych i asystentów rodziny korzystających ze szkoleń.

6. Finansowanie Programu

Program finansowany może być ze źródeł:

- 1) budżetu Gminy Dębno,
- 2) budżetu samorządu województwa,
- 3) dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- 4) dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań zleconych,
- 5) funduszu organizacji pozarządowych.

Roczne plany finansowe powinny uwzględniać poszczególne działania Programu tak, by dostosowywać możliwości finansowe do kondycji finansowej gminy oraz ustalonych działań.

7. Realizatorzy Programu

Założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020 – 2023 w Gminie Dębno powinny realizować podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz podmioty lub osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną. Przy realizacji Programu współpracować winny:

Podmioty publiczne:

- właściwe wydziały i stanowiska Urzędu Gminy,

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębno,
- przedszkola publiczne, szkoły podstawowe,
- Dębińskie Centrum Kultury,
- Publiczne biblioteki

Podmioty niepubliczne:

- przedszkola,
- organizacje pozarządowe działające w zakresie: profilaktyki, wspierania rodziny i dziecka (ARKA, CARITAS), przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pomocy społecznej, edukacji, promocji i ochrony zdrowia
- kościoły

Samorządowe służby instytucje o zasięgu powiatowym i inne:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy,
- Środowiskowy Dom Samopomocy,
- Sąd Rejonowy - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.

8. Monitoring i ewaluacja Programu

Program realizowany będzie w latach 2020-2023. Z uwagi na długi okres realizacji będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Bieżący nadzór nad realizacją Programu sprawują Wójt Gminy Dębno oraz Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Dębno.

Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od realizatorów Programu, co umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności, a w razie potrzeby podjęcie działań korygujących, oraz planowanie dalszych działań w zakresie wspierania rodziny.

Do oceny stopnia wdrożenia działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów zostaną wykorzystane poniżej przedstawione wskaźniki monitoringowe:

Cel szczegółowy I :

- ilość osób objętych wsparciem asystenta rodziny,
- ilość osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego,
- ilość osób objętych pracą socjalną,
- ilość pism, wniosków, wystąpień do instytucji zajmujących się pracą z rodziną,
- ilość wniosków skierowanych do GKRPA.

Cel szczegółowy II :

- liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć pozalekcyjnych,
- liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć OWD,
- ilość zgłoszeń z ośrodków zdrowia dot. stwierdzonych nieprawidłowości,
- liczba rodzin objętych wsparciem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba osób korzystających ze wsparcia w ŚDS,

Cel szczegółowy III :

- liczba przyznanych świadczeń,
- liczba dzieci korzystających z posiłków w szkołach,
- liczba osób podejmujących prace społeczno-użyteczne,
- liczba przygotowanych wniosków o dofinansowanie remontów,
- liczba osób korzystających z mieszkania chronionego.

Cel szczegółowy IV:

- liczba szkoleń zorganizowanych dla pracowników,
- liczba pracowników socjalnych i asystentów rodziny korzystających ze szkoleń.

9. Efekty realizacji celów

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka. Jak również: poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, zwiększenie dostępu do usług społecznych, zapewnienie kompleksowej pomocy dziecku i rodzinie.

V. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Konsultacje społeczne Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020- 2023 odbyły się w styczniu 2020 r. Projekt Programu wraz z informacją o konsultacjach został umieszczony na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Dębno. W celu dotarcia do szerokiego grona odbiorców projekt Programu został przesłany na adresy mailowe głównych Realizatorów Programu.

VI. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny jest oparty na kierunkach i działaniach zgodnych ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dębno. Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Dębno oraz poprawy stylu i jakości ich życia, w szczególności dzieci. Wsparcie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystaniu własnych potencjałów jakie ona posiada. Powodzenie w zakresie realizacji Programu będzie zależać od współpracy z podmiotami zajmującymi się sprawami rodziny i podejmowania odpowiednich działań zmierzających do poprawy sytuacji rodziny.